

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Кафедра економіки та обліку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

року набору

2018

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

шифр і назва галузі знань

спеціальності

051 Економіка

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Економіка бізнесу

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

обов'язкова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Дяченко Катерина Сергіївна,
старший викладач кафедри економіки та
обліку

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

05.12.2019 р.

підпис

К. С. Дяченко
ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Чемчикаленко Руслан Анатолійович,
керівник навчально-методичного відділу,
доцент кафедри міжнародних економічних
відносин та фінансів,

кандидат економічних наук, доцент

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

05.12.2019 р.

підпис

Р. А. Чемчикаленко
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та обліку

назва кафедри

протокол від 05.12.2019 р. № 6.

Зав. кафедри

підпис

Л. В. Гриневич
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 27.12.2019 р. № 6.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко
ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та фахових компетентностей щодо методів організації ефективного господарювання на рівні підприємства; набуття теоретичних і практичних знань щодо вирішення конкретних економічних завдань, які дозволили б їм найкращим чином досягти економічних цілей підприємства – одержання високих прибутків, вибір найбільш оптимальних стратегічних рішень.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фінансово господарська діяльність підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Менеджмент», «Фінанси, гроші та кредит», «Економічна статистика» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як: «Економіка торгівлі», «Економіка підприємства торгівлі», «Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок безпечності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм та правил, а також необхідного рівні індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях;

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово;

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 8. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації;

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним;

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 11. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

фахових компетентностей:

ФК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

ФК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами;

ФК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ФК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів;

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин;

ФК 9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси;

ФК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів;

ФК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію;

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

програмних результатів навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу;

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя;

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади);

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності;

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач;

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами;

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах;

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення;

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теорії та моделі підприємств

Поняття, цілі та напрями діяльності підприємства. Підприємство як система, моделі побудови підприємства. Ознаки підприємства. Цілі підприємства та вимоги до них. Підприємство як суб'єкт господарювання, як господарська система і як форма реалізації підприємництва. Сфери і напрями діяльності підприємства.

Державне регулювання господарської та підприємницької діяльності. Правові основи функціонування підприємства. Законодавчі акти, що регламентують діяльність підприємства.

Зовнішнє середовище функціонування підприємства та його характеристика. Класифікація ринків діяльності підприємств. Місце підприємства на ринку. Форми та зміст державного регулювання діяльності підприємств. Формування належного підприємницького середовища. Малий бізнес, його значення та завдання. Франчайзинг як особлива форма організації бізнесу. Державна політика активізації підприємницької діяльності в Україні.

Тема 2. Основи підприємництва

Підприємницька діяльність як основна сучасна форма господарювання. Господарський кодекс України, його основні положення. Сутність, основні функції. Принципи здійснення підприємництва. Класична та інноваційна моделі підприємництва. Значення підприємницької діяльності для функціонування ефективної системи господарювання.

Ліцензування та патентування підприємницької діяльності. Установчі документи та статутний капітал підприємства. Державна реєстрація та порядок ліквідації суб'єктів підприємництва. Культура підприємницької діяльності.

Загальна типологія виробничої та посередницької підприємницької діяльності. Договірні взаємовідносини та партнерські зв'язки в підприємницькій діяльності. Міжнародні підприємницька діяльність.

Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Види підприємства за класифікаційним ознаками: мета та характер діяльності, форма власності, належність капіталу, спосіб утворення та формування статутного капіталу, кількість працівників та обсяг валового доходу від реалізації продукції, ступень залежності від іншого підприємства, галузева належності, правовий статус та форми господарювання.

Господарські товариства, їх характеристика. Поняття та ознаки добровільних об'єднань підприємств. Організаційно-правові форми господарських об'єднань: асоціація, корпорація, консорціум, концерн, картель, синдикат, трест, асоційовані підприємства, холдинг, фінансова група. Мета їх створення, особливості та ефективність діяльності.

Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Вплив зовнішнього оточення на діяльність підприємств. Поняття і компоненти зовнішнього середовища господарювання. Чинники мікросередовища та особливості їх впливу на діяльність економічних суб'єктів.

Макросередовище господарювання і його чинники. Особливості дії чинників макросередовища. Демографічні, природні, науково-технічні, економічні, екологічні, політичні та міжнародні чинники та їх урахування у підприємницькій діяльності.

Сучасні тенденції розвитку міжнародних економічних відносин. Міжнародний бізнес: поняття, суб'єкти, типи та види. Форми міжнародної підприємницької діяльності. Спільні підприємства в системі міжнародного бізнесу: мотивація та процедура створення, механізм функціонування. Тенденції та проблеми розвитку спільних підприємств в Україні.

Тема 5. Структура та управління підприємством

Загальна і виробнича структура підприємства. Поняття і вплив структури підприємства на ефективність його функціонування. Характеристика загальної структури підприємства. Виробнича структура підприємства та чинники, що її визначають. Принципи класифікації виробничої структури.

Функції і методи управління. Особливості підприємства як системи. Загальне поняття управління підприємством. Системний підхід до визначення складу функцій управління. Єдність і взаємодія функцій управління. Методи управління як інструменти впливу на працівників підприємства та реалізації системи інтересів. Зміст економічних, організаційно-розпорядчих та соціально-психологічних методів управління. Організаційні форми реалізації методів управління.

Організаційні структури управління підприємствами. Типи організаційних структур управління: лінійна, лінійно-штабна, функціональна, дивізійна, матрична, множинна. Принципи та етапи побудови організаційних структур управління. Механізм зміни організаційної структури управління підприємством.

Тема 6. Ринок і продукція

Ринок і поведінка в ньому суб'єктів господарювання. Загальна характеристика ринку, його елементів та структури. Роль ринкової інфраструктури у формуванні сучасної економіки. Загальні та локальні принципи саморегуляції і поведінки суб'єктів ринку. Дотримання етичних норм поведінки у бізнесі.

Продукція як результат діяльності виробничих систем. Класифікація продукції за економічним призначенням. Оновлювання продукції внаслідок дії науково-технічного прогресу і попиту. Порядок розробки плану реалізації та виробництва продукції. Розроблення виробничої програми у натуральних та вартісних одиницях. Товарна, валова і чиста

продукція. Обсяг реалізованої продукції (продажу). Обґрунтування виробничої програми ресурсами та виробничими потужностями.

Тема 7. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці

Економічна категорія продуктивності праці. Показники продуктивності праці. Методи розрахунку продуктивності праці. Класифікація факторів та резервів зростання продуктивності праці. Система розрахунків можливого зростання продуктивності праці.

Класифікація і структура персоналу підприємства. Показники руху персоналу на підприємстві. Розрахунок норм тривалості робочого часу. Складання балансу робочого часу. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Порядок складання штатного розкладу та посадових інструкцій.

Соціально-економічна сутність заробітної плати та її функції. Структура заробітної плати. Особливості організації оплати праці на підприємстві. Тарифна система оплати праці. Форми і системи оплати праці. Методи мотивації трудової діяльності. Особливості преміювання персоналу.

Тема 8. Основний капітал

Класифікація і структура основних засобів. Засоби виробництва та виробничі фонди. Поділ виробничих фондів на основні та оборотні. Характерні ознаки та визначення основних та оборотних фондів як економічних категорій.

Оцінка основних засобів за первісною, відновною, повною та залишковою вартістю. Періодична переоцінка основних засобів. Класифікація основних засобів.

Знос, амортизація і відтворення основних засобів. Характеристика процесу відтворення основних засобів. Фізичний та моральний знос основних засобів. Ефективність використання основних засобів. Амортизація і відтворення основних засобів. Методи нарахування амортизації.

Показники ефективності використання основних засобів. Шляхи поліпшення використання основних засобів.

Тема 9. Оборотний капітал

Склад, структура і класифікація оборотних коштів. Елементний склад оборотних фондів. Характеристика виробничих запасів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів. Нормовані й ненормовані оборотні кошти.

Нормування оборотних коштів. Обчислення нормативів оборотних коштів в окремих їх елементах (виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, залишках готової продукції).

Оцінка ефективності використання оборотних коштів. Шляхи прискорення оборотності оборотних коштів.

Тема 10. Інвестиції

Економічна сутність, класифікація та структура інвестицій. Інвестиційний ринок та його інфраструктура. Фактори, що впливають на формування інвестиційного клімату держави.

Особливості інвестиційної діяльності на підприємстві. Вибір форм реальних інвестицій та обґрунтування інвестиційних проектів. Модель формування інвестиційного прибутку. Основні принципи оцінки ефективності і відбору для реалізації реальних інвестиційних проектів.

Інвестиційна діяльність у спеціальних (вільних) економічних зонах та територіях пріоритетного розвитку. Основні форми державного регулювання інвестиційної діяльності. Завдання і функції інвестиційного менеджменту.

Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій. Основні показники ефективності реальних інвестиційних проектів: чистий дисконтований дохід, індекс дохідності, коефіцієнт рентабельності, період окупності, внутрішня норма прибутковості. Фактори підвищення ефективності використання капітальних вкладень та фінансових інвестицій.

Тема 11. Інноваційна діяльність

Характеристика інновацій та інноваційної діяльності. Фінансова підтримка інноваційної діяльності.

Характеристика інноваційних процесів. Види інноваційних процесів: технічні, організаційні, економічні, соціальні, юридичні. Локальні і глобальні нововведення. Взаємозв'язок окремих видів інноваційних процесів. Вплив нововведень на виробництво, будь-яку господарську та підприємницьку діяльність.

Науково-технічний прогрес, його загальні та пріоритетні напрями. Еволюційні та революційні форми науково-технічного прогресу. Зміст та особливості науково-технічних революцій. Більш досконалі і нові технології, матеріали та енергія, засоби праці та кінцева продукція як пріоритетні напрями науково-технічного прогресу.

Економічний ефект як узагальнювальний показник ефективності технічних нововведень. Вартісна оцінка результатів використання нових засобів і предметів праці. Сумарні витрати на реалізацію технічних нововведень. Облік фактора часу при визначенні ефективності технічних нововведень. Принципово новий підхід до визначення ефективності технічних нововведень і нововведень з урахуванням пріоритетності критерію соціальної ефективності і екологічної безпеки. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні.

Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства

Характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Структура техніко-технологічної бази. Тенденції розвитку техніко-технологічної

бази. Особливості формування виробничої (техніко-технологічної) бази на підприємствах різних галузей.

Технічний розвиток підприємства, його форми. Оцінка технічного рівня. Процес економічного управління технічним розвитком підприємства, його основні етапи. Напрями технічного розвитку. План технічного розвитку підприємства.

Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва. Сутність лізингу та його об'єкти. Можливі види лізингу за окремими класифікаційними ознаками. Характеристика окремих видів лізингу. Організаційно-правові основи здійснення лізингу. Умови договору лізингу. Права та обов'язки лізингодавців та лізингоотримувачів. Витрати на надання та ефективність лізингових послуг.

Поняття, види і чинники формування виробничої потужності. Загальні методичні принципи розрахунку виробничої потужності підприємства. Особливості визначення виробничих потужностей підприємств різних галузей. Показники та шляхи підвищення використання виробничих потужностей.

Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Загальна характеристика витрат на виробництво продукції. Склад витрат, які включають у собівартість. Класифікація витрат на виробництво за окремими ознаками.

Система управління витратами на підприємстві. Критичний обсяг виробництва продукції, графічний і аналітичний методи його знаходження. Зміна критичного обсягу виробництва продукції під впливом окремих факторів. Зміст і методика розрахунку кошторису виробництва.

Групування витрат за економічними елементами. Розрахунки кошторису виробництва по окремих економічних елементах. Собівартість валової, товарної і реалізованої продукції.

Калькуляція собівартості продукції. Витрати на одиницю обсягу товарної продукції. Місце калькуляції в економічних розрахунках. Об'єкти калькулювання та калькуляційні одиниці. Методика розрахунку окремих статей калькуляції. Обґрунтування і вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України.

Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін за класифікаційними ознаками. Роль державної політики ціноутворення.

Формування ціни на продукцію. Методи ціноутворення за ринкових умов господарювання. Система знижок і доплат до базової ціни. Граничні ціни на окремі види продукції. Фактори зниження собівартості продукції.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Характеристика фінансової діяльності підприємства. Основні завдання фінансової діяльності. Класифікація джерел фінансування. Фінансовий план та необхідність його складання.

Формування і використання прибутку. Фінансові результати як критерій досягнення мети підприємства. Обчислення величини доходу і порядок його розподілу. Обчислення величини прибутку підприємства і порядок його розподілу. Основні функції і шляхи збільшення прибутку підприємства в сучасних умовах. Податки, їх види. Рентабельність діяльності підприємства, її різновиди та методи обчислення. Фактори підвищення рентабельності.

Оцінка фінансово-економічного стану підприємства. Основні форми звітності для оцінки фінансового стану підприємства. Діагностика фінансового стану підприємства. Аналітична оцінка показників фінансового стану підприємства за показниками: прибутковості, фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності.

Економічна суть і загальний методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва, господарської діяльності підприємства. Змістова характеристика видів ефективності. Система показників ефективності виробництва: узагальнюючих; ефективності використання – праці, виробничих фондів і фінансових коштів. Вимірювання економічної ефективності ресурсів і витрат. Оцінка соціальної ефективності діяльності підприємства.

Внутрішні та зовнішні фактори зростання ефективності виробництва. Класифікація і суттєва характеристика зростання ефективності виробництва. Сучасні напрями ефективного використання окремих видів виробничих ресурсів.

Тема 15. Трансформація і реструктуризація підприємств

Поняття та завдання реструктуризації підприємства. Організаційні форми реструктуризації підприємств. Вплив реформування форм власності на реструктуризацію виробничо-господарської діяльності підприємств.

Види і показники ефективності реструктуризації підприємства. Розроблення і реалізація програми реструктуризації різних організаційних утворень. Методичні підходи до визначення ефективності реструктуризації різних суб'єктів господарювання. Вітчизняний і зарубіжний досвід реструктуризації різних суб'єктів господарювання.

Санація підприємства, її класична модель. Критерії вибору варіанту санації. Способи санації. Програма санаційних заходів фінансово-економічного характеру. Особливості державної підтримки проведення санації потенційно конкурентоспроможних підприємств. Практика, масштаби та ефективність санації суб'єктів господарювання в Україні.

Тема 16. Економічна безпека підприємства

Поняття економічної безпеки підприємства. Загальна характеристика економічної безпеки підприємства. Основні цілі економічної безпеки підприємства. Структурні елементи економічної безпеки підприємства та організація їх взаємодії. Економічна безпека за типами суб'єктів, сфер життєдіяльності та конкретних предметів. Оцінка

рівня економічної безпеки підприємства. Загальна методологія оцінки економічної безпеки підприємства. Аналіз та оцінка досягнутого рівня економічної безпеки підприємства. Збитки від зниження рівня економічної безпеки окремо взятого підприємства і певної їх сукупності. Поняття економічної кризи підприємства. Розробка програми виходу з економічної кризи.

Напрями забезпечення економічної безпеки підприємства за функціональними складовими. Загальна характеристика фінансової, інтелектуальної та кадрової складових. Визначення функцій таких складових, як техніко-технологічна, політико-правова та інформаційна. Схема організації екологічної та силової складових.

Фактори впливу на економічну безпеку підприємства. Розробка власної довгострокової стратегії формування високого рівня економічної безпеки підприємства. Необхідні заходи й ресурси для реалізації стратегії досягнення належної економічної безпеки господарюючого суб'єкта.

Тема 17. Прогнозування та планування діяльності підприємства

Сутність та принципи прогнозування. Методи та принципи прогнозування. Планування як домінантна функція управління. Державне економічне регулювання. Економічні функції держави. Індикативне макроекономічне планування. Державне замовлення і державні контракти. Фінансова та кредитна політика держави. Особливості кредитування підприємницької діяльності, нових малих і середніх підприємств. Система оподаткування.

Методичні основи планування. Планування як домінантна функція управління. Специфічні принципи планування. Система планів підприємства. Методи планування діяльності та розвитку підприємства. Сутність стратегічного планування. Основні етапи стратегічного планування діяльності підприємства. Методи вибору стратегії. Різновиди стратегії (зростання, стабілізації, виживання).

Стратегія розвитку підприємства та бізнес-планування. Бізнес-планування, його значення і роль у системі прогнозування перспектив розвитку виробництва. Типовий зміст і методика складання окремих розділів бізнес-планів.

Розвиток системи стратегічного планування в ринкових умовах господарювання. Відмінність тактичного планування від стратегічного. Основний зміст та можливі типові розділи тактичних (середньо- і короткострокових) планів підприємства. Показники тактичних планів, їх класифікація та призначення. Сутність і системи оперативного планування діяльності виробничих підрозділів підприємства. Проблеми удосконалення тактичного і оперативного планування в умовах ринкової системи господарювання.

Тема 18. Товарна та цінова політика підприємства

Цільові функції діяльності підприємства на ринку. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Економічне визначення сильної

конкуренції на ринку.

Товарна політика підприємства: цілі та складники. Товарна та цінова політика підприємства за умови сильної конкуренції на ринку. Оцінка товарної політики підприємства.

Сутність та значення цінової політики підприємства. Оцінка цінової політики підприємства. Обґрунтування вибору цінової та товарної політики підприємства. Механізм розробки цінової та товарної політики підприємства. Товарна інноваційна політика підприємства. Комунікаційна політика підприємства.

Тема 19. Обґрунтування виробничої програми підприємства

Сутність і роль виробничої програми підприємства. Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства. Номенклатура та асортимент виробничої програми. Розділи виробничої програми. Види продукції: готова продукція, напівфабрикати, незавершене виробництво.

Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю. Методи вимірювання та показники виробничої програми підприємства. Натуральні, трудові та вартісні показники: товарна, реалізована, валова та чиста продукція.

Тема 20. Інтелектуальний капітал

Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність продукції. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності. Об'єкти промислової власності. Об'єкти, які охороняються авторським правом та суміжними правами.

Сутність та класифікація нематеріальних активів підприємства. Типові елементи нематеріальних активів підприємства. Патент та його правові засади. Реалізація прав власності на нематеріальні ресурси. Ліцензія, її види та класифікаційні ознаки.

Цілі та особливості оцінки нематеріальних активів. Методи оцінки вартості нематеріальних активів.

Тема 21. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика

Характеристика і функції матеріально-технічного забезпечення підприємства. Управління матеріально-технічним забезпеченням – управління матеріальними ресурсами в динаміці.

Зміст плану матеріально-технічного забезпечення та вихідні умови його розробки. Складові елементи матеріальних ресурсів підприємства. Економічний зміст та класифікація виробничих запасів. Схема формування матеріальних запасів підприємства. Систематизація матеріальних запасів підприємства. Фактори, що впливають на розмір матеріальних запасів підприємства.

Системи та методи нормування витрат та визначення потреби підприємства в матеріальних ресурсах. Планування та нормування

виробничих запасів підприємства. Аналіз матеріальних запасів підприємства. Нормування виробничих запасів підприємства.

Критерії оптимізації постачання матеріально-технічних ресурсів підприємства. Фактори, що впливають на загальний обсяг потреби в матеріальних ресурсах та характер їх споживання. Групи норм витрат матеріальних ресурсів. Розрахунок підприємства у матеріальних ресурсах для основного виробництва. Критерії оптимізації постачання матеріально-технічних ресурсів підприємства. Залежність між розмірами партії закупівлі матеріалів та обсягами виробничих запасів. Класична модель поповнення запасів.

Тема 22. Організація операційної діяльності

Економічна сутність, особливості та етапи здійснення операційної діяльності. Особливості операційної діяльності підприємства. Етапи операційної діяльності підприємства за галузевими особливостями. Принципова схема здійснення операційної діяльності в розрізі основних етапів на підприємствах промисловості і торгівлі. Формування та зберігання документів. Здійснення внутрішнього контролю у процесі операційної діяльності підприємства. Контроль за системою автоматизації обліку в процесі операційної діяльності підприємства.

Особливості формування фінансових результатів від операційної діяльності. Ефективність операційної діяльності. Механізм управління операційною діяльністю.

Методика оцінки ефективності операційної діяльності підприємства. Система показників оцінки ефективності операційної діяльності підприємства. Загальна методологія визначення ефективності операційної діяльності. Основні ознаки класифікації ефективності та її види відповідно до цих ознак.

Вітчизняний та зарубіжний досвід управління операційною діяльністю підприємства в умовах кризових тенденцій в економіці.

Тема 23. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції

Конкурентоспроможності та методи її оцінки. Виробничий процес як основа діяльності підприємства. Складники виробничого процесу. Основні, допоміжні та обслуговуючі процеси. їх призначення та особливості. Виробничий процес як сукупність виробничих операцій. Дискретні та безперервні виробництва.

Основні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства. Принципи раціональної організації виробничого процесу. Ознаки поділу виробництва на типи. Характеристика типів виробництва. Діалектика розвитку типів виробництва. Вплив типу виробництва на його ефективність.

Поняття, методи забезпечення якості продукції підприємства та управління ним. Економічна сутність якості продукції. Споживча вартість і технічний рівень. Показники якості окремих видів і всієї сукупності

продукції, методика їх обчислення. Конкурентоспроможність продукції та її оцінка. Методи забезпечення якості продукції. Стандартизація і сертифікація продукції. Технічний контроль якості на підприємстві, його організація, форми і методи. Економічна відповідальність підприємства за якість продукції.

Тема 24. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності

Поняття інноваційного проекту та управління ним. Принципи оцінювання економічної ефективності інноваційних проектів. Об'єкт вимірювання ефективності. Соціальний, економічний, науково-технічний та соціальний ефекти від упровадження інновацій, їх взаємозв'язок. Методи підрахунку науково-технічної та соціальної ефективності інновацій. Економічна ефективність інноваційного проекту: комерційна, народногосподарська, бюджетна. Методи оцінки економічної ефективності та показники, що їх характеризують: інтегральні та показники фінансової оцінки. Дисконтування показників ефективності. Методи обчислення ризику під час вибору інноваційного проекту.

Методологічні аспекти оцінки ефективності інноваційних проектів. Соціальні результати, які оцінюються економічною мірою. Показники соціально-економічного ефекту. Правило тотожності корисного результату при соціально-економічному оцінюванні. Класифікація та правила визначення суми економічних збитків.

Тема 25. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

Економічний ефект як узагальнюючий показник ефективності технічних нововведень. Вартісна оцінка результатів використання нових засобів і предметів праці. Сумарні витрати на реалізацію технічних нововведень. Облік фактора часу при визначенні ефективності технічних нововведень.

Підходи до визначення ефективності технічних нововведень і нововведень з урахуванням пріоритетності критерію соціальної ефективності і екологічної безпеки. Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.

Тема 26. Сучасні моделі розвитку підприємства

Поняття структуризації потенціалу підприємства. Об'єктивна необхідність і стратегія структурної перебудови економіки та її базових галузей.

Характеристика ресурсних складових потенціалу підприємства. Завдання оптимізації структури потенціалу підприємства. Еволюційна модель розвитку підприємства.

Конверсія, диверсифікація виробництва як дійові форми реструктуризації суб'єктів господарювання. Холдингові компанії як нові

організаційні форми та економічне обґрунтування їх створення в окремих галузях народного господарства України.

Тема 27. Оптимізація бізнес-процесів підприємства

Поняття банкрутства та причини його виникнення. Сутність банкрутства та причини його виникнення. Визначення понять неплатоспроможність, боржник, кредитор. Зовнішні та внутрішні причини банкрутства. Симптоми неплатоспроможності підприємства. Характеристика навмисного та фіктивного банкрутства. Процедура визнання боржника банкрутом. Судові процедури, які застосовуються при банкрутстві: розпорядження майна боржника, мирова угода, санація, ліквідація банкрута. Послідовність етапів порушення справи про банкрутство підприємства. Порядок розгляду господарським судом справи про банкрутство. Заява про порушення справи про банкрутство. Комітет кредиторів, його роль та компетенції. Механізм введення мораторію на задоволення вимог кредиторів.

Процедура ліквідації збанкрутілих підприємств. Черговість задоволення вимог кредиторів. Наслідки ліквідації та форми реалізації майна боржника.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Теорії та моделі підприємств	8	1		1		6																		
Тема 2. Основи підприємництва	8	1		1		6													10					10
Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	10	2		2		6													10					10
Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства	12	2		2		8													10					10
Тема 5. Структура та управління підприємством	12	2		2		8													10					10
Тема 6. Ринок і продукція	12	2		2		8													14	2				12
Тема 7. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	18	4		4		10													14			2		12
Тема 8. Основний капітал	14	2		2		10													14			2		12
Тема 9. Оборотний капітал	14	2		2		10													16	2				14
Тема 10. Інвестиції	14	2		2		10													14			2		12
Тема 11. Інноваційна діяльність	14	2		2		10													12					12
Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	14	2		2		10													14	2				12
Тема 13. Витрати на	14	2		2		10													16			2		14

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
виробництв та реалізацію продукції																								
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	14	2		2		10													16	2				14
Тема 15. Трансформація і реструктуризація підприємств	14	2		2		10													12					12
Тема 16. Економічна безпека підприємства	14	2		2		10													14					14
Тема 17. Прогнозування та планування діяльності підприємства	14	2		2		10													14	2				12
Тема 18. Товарна та цінова політика підприємства	14	2		2		10													14			2		12
Тема 19. Обґрунтування виробничої програми підприємства	14	2		2		10													14	2				12
Тема 20. Інтелектуальний капітал	14	2		2		10													12					12
Тема 21. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	14	2		2		10													12					12
Тема 22. Організація операційної діяльності	14	2		2		10													12					12
Тема 23. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	14	2		2		10													14					14

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 24. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	14	2		2		10													16			2		14
Тема 25. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	14	2		2		10													14					14
Тема 26. Сучасні моделі розвитку підприємства	14	2		2		10													14					14
Тема 27. Оптимізація бізнес-процесів підприємства	14	2		2		10													14					14
Курсова робота	0																		14					14
Усього годин / кредитів ECTS	360/12	54		54		252													360/12	12		12		336

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття				26	28			
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття				26	28			
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів				128	124			
	Усього годин				180	180			
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття		4	6	2				
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		2	6	4				
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		114	108	114				
	Усього годин		120	120	120				

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Теорії та моделі підприємств	Теорії та моделі підприємств	1			
Тема 2. Основи підприємництва	Ліцензування підприємницької діяльності та державна реєстрація суб'єктів підприємництва	1			
Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2			
Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства	Зовнішнє середовище господарювання підприємства	2			
Тема 5. Структура та управління підприємством	Структура та управління підприємством	2			
Тема 6. Ринок і продукція	Ринок і продукція	2			2
Тема 7. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	Сутність, показники та фактори підвищення продуктивності праці. Визначення чисельності окремих категорій працівників	2			
	Структура і функції заробітної плати. Тарифна система та форми і системи оплати праці	2			
Тема 8. Основний капітал	Основний капітал	2			
Тема 9. Оборотний капітал	Оборотний капітал	2			2
Тема 10. Інвестиції	Інвестиції	2			
Тема 11. Інноваційна діяльність	Інноваційна діяльність	2			
Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	2			2
Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2			

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2			2
Тема 15. Трансформація і реструктуризація підприємств	Трансформація і реструктуризація підприємств	2			
Тема 16. Економічна безпека підприємства	Економічна безпека підприємства	2			
Тема 17. Прогнозування та планування діяльності підприємства	Прогнозування та планування діяльності підприємства	2			2
Тема 18. Товарна та цінова політика підприємства	Товарна та цінова політика підприємства	2			
Тема 19. Обґрунтування виробничої програми підприємства	Обґрунтування виробничої програми підприємства	2			2
Тема 20. Інтелектуальний капітал	Інтелектуальний капітал	2			
Тема 21. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	2			
Тема 22. Організація операційної діяльності	Організація операційної діяльності	2			
Тема 23. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	2			
Тема 24. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	2			
Тема 25. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	2			
Тема 26. Сучасні моделі розвитку підприємства	Сучасні моделі розвитку підприємства	2			
Тема 27. Оптимізація	Оптимізація бізнес-процесів	2			

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
бізнес-процесів підприємства	підприємства				
Усього		54			12

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=303>.

Лекційний матеріал наведено у [1, 2, 4].

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Теорії та моделі підприємств	Теорії та моделі підприємств	1			
Тема 2. Основи підприємництва	Ліцензування підприємницької діяльності та державна реєстрація суб'єктів підприємництва	1			
Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	2			
Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємства	Зовнішнє середовище господарювання підприємства	2			
Тема 5. Структура та управління підприємством	Структура та управління підприємством	2			
Тема 6. Ринок і продукція	Ринок і продукція	2			
Тема 7. Продуктивність праці, персонал підприємства і оплата праці	Сутність, показники та фактори підвищення продуктивності праці. Визначення чисельності окремих категорій працівників	2			2
	Структура і функції заробітної плати. Тарифна система та форми і системи оплати праці	2			
Тема 8. Основний	Основний капітал	2			2

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
капітал					
Тема 9. Оборотний капітал	Оборотний капітал	2			
Тема 10. Інвестиції	Інвестиції	2			2
Тема 11. Інноваційна діяльність	Інноваційна діяльність	2			
Тема 12. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства	2			
Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	2			2
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2			
Тема 15. Трансформація і реструктуризація підприємств	Трансформація і реструктуризація підприємств	2			
Тема 16. Економічна безпека підприємства	Економічна безпека підприємства	2			
Тема 17. Прогнозування та планування діяльності підприємства	Прогнозування та планування діяльності підприємства	2			
Тема 18. Товарна та цінова політика підприємства	Товарна та цінова політика підприємства	2			2
Тема 19. Обґрунтування виробничої програми підприємства	Обґрунтування виробничої програми підприємства	2			
Тема 20. Інтелектуальний капітал	Інтелектуальний капітал	2			
Тема 21. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	2			
Тема 22. Організація операційної діяльності	Організація операційної діяльності	2			
Тема 23. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	2			
Тема 24. Оцінювання ефективності	Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної	2			2

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
інноваційно-інвестиційної діяльності	діяльності				
Тема 25. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	2			
Тема 26. Сучасні моделі розвитку підприємства	Сучасні моделі розвитку підприємства	2			
Тема 27. Оптимізація бізнес-процесів підприємства	Оптимізація бізнес-процесів підприємства	2			
Усього		54			12

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=303>.

Основні джерела інформації: [2].

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять (глосарій наведено у системі дистанційного навчання інституту).
4. Підготовка до практичних занять, тестування (тести наведено у системі дистанційного навчання інституту).
5. Контрольна перевірка кожним здобувачем особистих знань, запитання для самоконтролю, самостійне вирішення практичних завдань.
6. Опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни.
7. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

Завдання до самостійної роботи наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=303>.

Основні джерела інформації: [3].

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1 Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Види контролю	Теми дисципліни	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)	Тема 1.				4				
	Тема 2.				4				
	Тема 3.				4				
	Тема 4.				4				
	Тема 5.				4				
	Тема 6.				4				
	Тема 7.				4				
	Тема 8.				4				
	Тема 9.				4				
	Тема 10.				4				
	Тема 11.				4				
	Тема 12.				4				
	Тема 13.				4				
	Тема 14.				4				
	Тема 15.				4				
	ТЕМА 16.					5			
	ТЕМА 17.					5			
	ТЕМА 18.					5			
	ТЕМА 19.					5			
	ТЕМА 20.					5			
	ТЕМА 21.					5			
	ТЕМА 22.					5			
	ТЕМА 23.					5			
	ТЕМА 24.					5			
	ТЕМА 25.					5			
	ТЕМА 26.					5			
	ТЕМА 27.					5			
Підсумковий контроль	Письмовий екзамен				40	40			
Разом					100	100			

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Види контролю	Види активності	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)	Тестування		30						
	Вирішення практичних завдань		30						
	Тестування			30					
	Вирішення практичних завдань			30					
	тестування				30				
	Вирішення практичних завдань				30				
Підсумковий контроль	Письмовий екзамен		40	40	40				
Разом			100	100	100				

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: поточне тестування за темами дисципліни, розв'язання виробничих ситуацій, практичних завдань, виконання контрольних робіт;
- для студентів заочної форми навчання: поточне тестування за темами дисципліни, опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.

Умовою допуску до підсумкового контролю є: отримання студентом не менше 36 балів за результатами поточного контролю.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамен.
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;

- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Економіка підприємства : навчальний посібник / Л. О. Болтянська, Л. О. Андрєєва, О. І. Лисак. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
2. Мельнік Л. Г. Економіка підприємства : навчальний посібник / Л. Г. Мельнік. – Київ : Ліра-К, 2015. – 876 с.
3. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навчальний посібник / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

4. Захарченко В. І. Економіка підприємства : навчальний посібник / В. І. Захарченко. – Київ : Ліра-К, 2014. – 300 с.
5. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчальний посібник / В. В. Кулішов. – Київ : Ліра-К, 2014. – 208 с.
6. Міценко Н. Г. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчальний посібник / Н. Г. Міценко. – Київ : Ліра-К, 2014. – 688 с.
7. Петрович Й. М. Економіка і фінанси підприємства : навчальний посібник / Й. М. Петрович, Л. М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів : Магнолія 2006, 2014. – 408 с.
8. Шарко М. В. Економіка підприємства : навчальний посібник / М. В. Шарко, Н. В. Мешкова-Кравченко, О. М. Радкевич. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 436 с.
9. Шевченко Л. С. Економіка підприємства : навчальний посібник / Л. С. Шевченко. – Київ : Ліра-К, 2014. – 208 с.
10. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Станом на 11.11.2019 р. – Назва з екрана.
11. Демографічна та соціальна статистика [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Станом на 11.11.2019. – Назва з екрана.
12. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 р. // Верховна Рада України. Законодавство України : [база даних]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Станом на 11.11.2019 р. – Назва з екрана.